

'มดตัวน้อย' ผู้สร้างโลก ด้วยละคร สะท้อนสังคม

เทศกาลละครเมืองคาม 'มดสร้างโลก' ถือเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของละครเร่ ที่มุ่งสะท้อนปัญหาชนคนรุ่นใหม่ท่ามกลางสถานะแห่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว จนเป็นที่มาของโครงการเยาวชนนักการละครสะท้อนปัญหา จัดโดย คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสื่อชาวบ้าน

โดยเป็นการต่อยอดจาก 'ละครเพื่อการเปลี่ยนแปลง' ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากปี 2555 และเป็นรายวิชาหนึ่งในหลักสูตร นิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้จัดฝึกอบรมเทคนิค และการใช้ทักษะต่างๆ ด้านละคร เพื่อสร้างเครือข่ายและแกนนำร่วมกับกลุ่มเยาวชนโรงเรียนมัธยม และในมหาวิทยาลัย ในการทำเป็นละครเร่เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ซึ่งการทำเป็นละครเร่ นั้น จะเน้นการคิดและเรียนรู้ปัญหาในพื้นที่ ก่อนที่จะนำมาร้อยเรียงเป็นบทละคร แล้วแสดงให้คนดู

ได้เข้าใจ โดยการแสดงนั้น ได้เน้นให้ผู้ชมเข้าใจง่าย สนุกสนาน พร้อมสอดแทรกเนื้อหา ข้อคิดต่างๆ สะท้อนปัญหาในสังคมด้วยที่ น่าสนใจ คือ น้องๆ นักเรียน นิสิต นักศึกษา จะได้นำความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในรายวิชาเรียน รวมทั้งนำความรู้เหล่านั้นไปเผยแพร่ผ่านตัวละคร ที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมของตนเองต่อไป อาทิ กลุ่มเยาวชนบ้านส่องเหนือ ที่ได้หยิบยกปัญหาการเสพติดโทรศัพท์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนระดับประถมศึกษาแถวชานเมืองมหาสารคาม มาเรียบร้อยถ้อยคำเป็นบทละครเร่เรื่อง 'เพื่อนใหม่' ผ่านตัวละครที่ชื่อ 'มุก' โดยที่ 'มุก' พบเจอกับสังคมกลุ่มใหม่ ที่แฝงมากับแอปพลิเคชันสุดฮิตในสมาร์ทโฟนสุดฮอต ซึ่งเมื่อใครได้ลองเล่นก็จะติดอมแงมก้มหน้าก้มตาเล่น กลายเป็น 'สังคมก้มหน้า' แน่แน่นอนว่าการเสพติดโทรศัพท์มากๆ ส่งผลให้มุกมีผลการเรียนที่ตกต่ำ

กลุ่มศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้หยิบยกปัญหาความอยากรู้ อยากได้โทรศัพท์ราคาแพงของเด็กๆ สมัยนี้ มาเขียนเป็นบทละครเร่ สะท้อนสังคมเรื่อง 'วัดอุทัยม' ซึ่งความอยากรู้ อยากได้โทรศัพท์ราคาแพงนั้นแฝงไปด้วยความทุกข์ของพ่อแม่ ที่ต้องกู้หนี้ยืมสินมาสนองความต้องการของลูก ที่อยากจะมีโทรศัพท์ราคาแพงเหมือนกับเพื่อนๆ

กลุ่มอีกแห่ง อำเภอนาดูน นำบทละครเร่เรื่อง 'รจนาลูกโลก

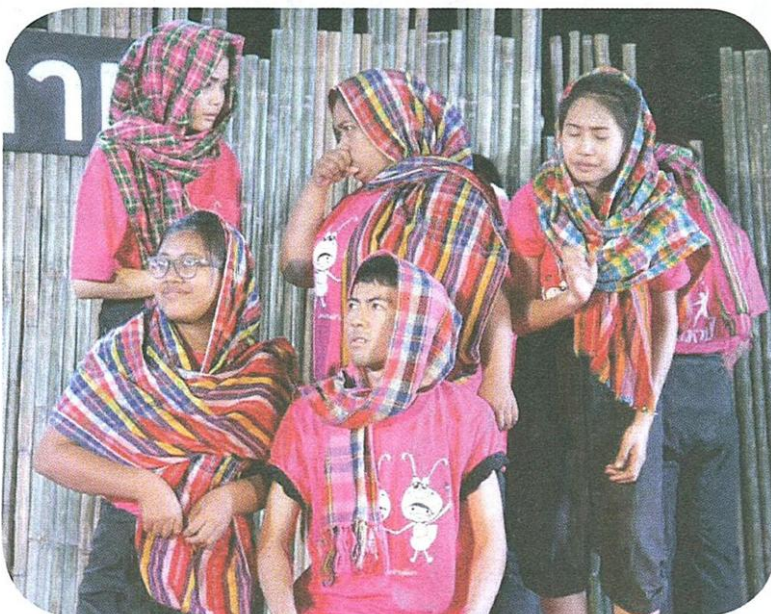
ภิวัดน์' ที่ผ่านการแปลงบทประพันธ์เรื่องสังข์ทอง ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ที่เนื้อเรื่องมีความสนุกสนาน และเป็นที่ยอมรับ จึงมีการนำเนื้อเรื่องบางบทนำมาประยุกต์เป็นละครสะท้อนสังคมที่มีความเชื่อในการหาผู้ครองให้กับลูกหลาน เพื่อที่จะไม่ให้ลูกหลานไปอยู่กับหญิงชายอื่นที่ไม่ใช่ผู้ครองของตน

ขณะที่ กลุ่มอักษะเชียงยืน โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม แสดงเรื่อง 'วิถีอินทรีย์' ซึ่งเป็นนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชุมชนแห่งหนึ่งของอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ที่ใช้สารเคมีในการปลูกแคนตาลูป เพื่อกระตุ้นผลผลิตให้มีจำนวนที่มากขึ้นกว่าเดิมเท่าตัว แม้จะรู้ว่าสารเคมีที่ใช้นั้นมีผลกระทบต่อชีวิต ร่างกายของตนเอง และคนอื่นในชุมชน

นางสาวกรรณิการ์ เสนานิคม นิสิตชั้นปีที่ 3 คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือสมาชิกกลุ่มศิลปกรรม กล่าวว่า การเข้าร่วมแสดงละครเร็นในครั้งนี้ ได้ทั้งประสบการณ์ และมิตรภาพระหว่างเพื่อน ขณะเดียวกันก็ทำให้เข้าใจปัญหาที่อยู่รอบตัวมากขึ้น เพราะก่อนที่จะเขียนบทละคร สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องช่วยกันคิดว่าจะนำเสนอปัญหาอะไรมาเขียนบท และแสดง

ซึ่งกระบวนการผลิตละครเร็น นิสิตคณะศิลปกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากนิสิตคณะศิลปกรรมจะมีการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางการแสดง (SILK) นอกจากนี้ยังสามารถนำกระบวนการทำละครเร็นไปฝึกฝนทักษะการแสดงในอนาคตได้อีกด้วย

ด้าน นายศักรินทร์ รักโคตร สมาชิกกลุ่มแมวดำ นักศึกษา ปวช. ปี 2 สาขาการถ่ายภาพ และวิดิทัศน์ วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม กล่าวถึงการเข้าร่วมโครงการเยาวชนนักการละครสะท้อนปัญหาว่า ก่อนหน้านั้นกลุ่มแมวดำได้เข้าร่วมโครงการละครเพื่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นโครงการที่ทำให้ได้ฝึกทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ ได้เรียนรู้การทำงานทางด้านละคร โดยกระบวนการเหล่านี้ ก็เป็นการฝึกการทำงาน

เป็นที่ม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนได้เป็นอย่างดี

“แม้จะผ่านโครงละครมาแล้ว 2 โครงการ แต่ผมและเพื่อนๆ คิดว่ายังคงต้องมีการพัฒนาทักษะทางการแสดงต่อไป โดยเฉพาะเรื่องแอ็คติ้ง เพราะสิ่งเหล่านี้ทางกลุ่มจะนำไปใช้ในการทำหนังสั้นที่กลุ่มแมวดำมีความฝันร่วมกัน” นายศกรินทร์กล่าว

สำหรับกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ร่วมผลิตละครเร่ ประกอบด้วย กลุ่มเยาวชนบ้านสองเหนือ, กลุ่มฮักแพงอำเภอหาดใหญ่, กลุ่มแมวดำ วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม, กลุ่มไอ-กมนโรงเรียนนาคนูประชาสรรค์, กลุ่มฮักนะเชียงยืน โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม, กลุ่มศิลปกรรม ศาสตร์, กลุ่มศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, กลุ่ม SOS กลุ่มโนอาร์ และกลุ่มยาฮุก จากสาขานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ